

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplašan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v četrtek 9. septembra 1886.

Letnik XIV.

Dvestoletnica v Budapeštu.

V političnih pregledih omenili smo razne napitnice, ki so se v Budapeštu vrstile iz zgovornih ust madjarskih, Dunajskih in pruskih govornikov na slavnostnem banketu. Ob tej priložnosti smo tudi omenjali, da so slavitelji na Slovane popolnoma pozabili; edini Hrvatje našli so tolikanj milosti, da se jih je na vse zadnje domislil poslanec Ország in menda tudi le bolj za to, ker je videl v svoji družbi hrvaškega bana Khuen-Hedervary-ja, ki do tedaj ni še dobil nobene napitnice. Ko bi pa bana ondi ne bilo, je pa vprašanje, če bi se bil madjarski šovinizem Hrvatov domislil ali ne. Bržkone, da bi jih bil prav tako pozabil, kakor je pozabil vse druge Slované, ki so ondi za zopetno oslobojenje krščanskega imena in madjarske prestolnice svojo kri prelivali. Toda pustimo to in pogledjmo rajši na napitnice same. Tu moramo najpred omeniti nagovora podžupana Budapeštanskega g. Gerloczy-ja, s katerim je slovesnost pričel. Rekel je:

„V tistih hudih časih, kedar je bila naša mila domovina tako silno hudo tepena in teptana, je bil papež Inocenc XI., ki je žrtvoval posebno veliko denarja, da se je Budimska trdnjava izvila Turkom iz rok; naši zapadni sosedje, posebno Nemci, hiteli so nam pa tedaj na pomoč. Pa tudi od drugod, iz daljših krajev širne Evrope so prihiteli plemiči iz slavni rodov angleških, francoskih, laških, španjskih, švedskih, danskih in valonskih, ki so se združili v prostovoljske tolpe, v katerih so se potem na strani cesarskih in ogerskih čet vrlo in hrabro borili; mnogo jih je padlo za oslobojenje naše domovine. Ali moremo kaj družega storiti, kakor da se ob današnji priliki, ktero nam je Bog vladar človeške osode dočakati dal, jako toplo zahvalimo potomcem tistih vrlih junakov za žrtve, ki so jih doprinali. Ce nam je namenjeno, da se bode madjarski narod ob svojem času in ob slični priliki za nje boriti imel, storil bode to z največjem navdušenjem.“ Mož je potem še omenjal današnje naloge, ki jo imajo municipiji in jo je konečno tako zavil,

da je bil sklep: „Živio naš ljubljani kralj! Živela in se širila naša draga domovina!“

Iz tega govora se že vidi, kako neopravičeno da je govornik presojal in našteval vdeležence pri oslobojenji Budimske trdnjave. Glavo bi smeli staviti, da vseh družih narodnosti, ktere je iz daljne Evrope za lase skupaj zvlekel, ni bilo niti tisočine tega, kar se je Slovanov, zlasti Srbov in Hrvatov, borilo tedaj proti Turkom, in za vse te ni imel lepe besede in ne trohice spomina. In vendar so se Čehi lansko leto tako navdušeno poganjali za prijateljstvo madjarsko. Morda jim bo ta dvestoletnica oči odprla, da Slovan in Madjar ne bota nikdar prava prijatelja, ker tega Madjar noče in ne mara.

Na banketu, ki se je ob 5. uri popoldne pričel in kamor je bilo samo 60 najvišjih dostojanstvenikov raznih stanov povabljenih, pričel je napitnice Budapeštanski nadžupan, Karol Rath, rekoč:

„Gospóda moja! Jaz pijem na zdravje Nj. Veličanstva našega najmilostnejega gospodarja! Na zdravje Nj. Veličanstva cesarja in apostoljskega kralja Franca Jožefa I., na zdravje njegove silne modrosti in njegovega ustavnega celemu svetu znane misljenja; na zdravje njegovo, čegar posvečena oseba je prav za prav sredotočje današnje slavnosti. Živio kralj Franc Josip, živio, živio, živio! Dovolite mi še nekaj besedi. Gospóda moja, velika čast mi je stati na čelu glavnega mesta ogerskega! Kot tak laskam si biti tudi izvoljen zaupnik krone in glavnega mesta in v tej svoji dvojni lastnosti nadjam se biti tudi zvest tolmač občutkov, ki polnijo danes prsi prebivalcev glavnega mesta, če dvignem čašo na slavno-znanega zaveznika naše države, na Nj. Veličanstvo cesarja Viljema Nemškega. Božja previdnost delala je že čudeže nad njegovo osebo, ker ga je pri tako veliki starosti ohranila še tako krepkega in čilega. To Vam je knez, na ktere ga se cela Evropa z zaupanjem obrača, dobro vedoč, da je vse njegovo mišljenje edino le na ohranjenje miru obrnjeno. Da naj bi Njegovo Veličanstvo v tem smislu še dolgo dolgo delovalo na pričetem polju za ohranjenje miru na korist skupne Evrope, Nemčije, kakor tudi naše domovine,

to želim iz cele svoje duše in vsega svojega srca! Živio nemški cesar Viljem, živio, živio!“

Tukaj je že zopet nekdo kľofuto dobil in ta je tretji v zvezi — ruski car Aleksander. Saj je vendar celemu svetu znano, da zveza, na ktero se ravnokar evropski mir naslanja, ne obstoji iz dveh, temveč iz treh velesil: Avstrije, Nemčije in Rusije. Kje je toraj tretja ostala?

Tudi nadžupan ne pozná pravičnosti in mu je pristranost nad vse ljuba. Če se je pa morda bal nedoslednosti, češ, če ves narod Ruse sovraži, jim vendar ne smé napijati, če prav so dejanski naši politični zavezniki! No, tudi tega bi se mu ne bilo bati, kajti dandanes je nedoslednost v politiki tako rekoč v veljavo prišla. Saj ni še tako dolgo, kar so Madjari na Turško nesli častno sablo, za ktero so jim potem Turki (v Bosni pri Maglaju) l. 1878 zavrato huzarje napadli in skoraj cel eskadron vničili, danes pa sami proti njim napravljajo slavnost. Če se tukaj niso nedoslednosti sramovali, naj bi se je tudi pri napitnici ne bili, ako je bilo treba z njeno pomočjo resnici na dan pomagati. Toda kaj to, Madjar se za pravico in resnico ne briga, kdo zná kako, za to je pa tudi tako pod krono sv. Štefana, kakor nikjer. In to bo trajalo tako dolgo, dokler se Madjari ne bodo navadili mednarodne pravičnosti.

Za nadžupanom je poprijel za besedo c. kr. vojni minister grof Bylandt-Rheidt, rekoč: „Dvesto let je, odkar je prihitel semkaj zmagovalni vojskovodja Karl Lotrinžan, obdan od navdušene vojske, ki se je iz vseh krščanskih dežel skupaj naletela, ter se je naselil v Budimu, cesarju, domovini in krščanstvu zopet pridobljenem mestu. Iz tistih s krvijo napojenih razvalin dvignilo se je v teku dveh stoletij mesto Budapešt, kakor bi si ga najbujnejša domišljija ne bila mogla naslikati. Budapešt je danes najlepši demant v kroni sv. Štefana, s ktero je venčana glava našega presvitlega vladarja, slavnega potomca onega viteškega vojvode Lotrinžana. Jaz toraj dvignem čašo na procvet prekrasnega donavskega mesta! Živel Budapešt, živel glavno mesto ogerske kraljevine!“

LISTEK.

Iz malega sveta.

(Črtice o Ljubljanski deški sirotišnici.)

(Dalje.)

Gledé umske nadarjenosti nahajajo se v sirotišči dečki vsake vrste. Prav mnogi so po umu zaostali zaradi zanemarjenja. Še veliko več pa jih nima veselja za učenje: to so taki, ki jih je sreča iz skrajne revščine — seveda tudi iz prostega življenja — pripeljala v potrebno varstvo. Nahajajo se tudi posebneži po umu, o katerih bi navaden človek rekel, da jim kaj manjka ali pa, da imajo kaj preveč. — Kdo bi dečkom zameril, da niso vsi veleumi!

Akoravno tedaj ne smemo umskih zmožnosti previsoko ceniti, vendar moramo priznati, da je šolski napredek v tem letu dokaj dovoljen. Še bolj prijetno pa je opazovati, da večina dečkov zboljšava svoje rede v šolskem spričevalu. *) Oni, ki so nadarjeni,

dobivajo kaj lepe rede in ko bi mogoče bilo pošiljati jih dalje v srednje šole, gotovo bi dosegli lepe vspehe. — Kader bode mogel opazovati pisatelj teh vrstic to napredovanje več časa, poročal bode o tem natančno.

Še bolj zanimivo, kakor umsko napredovanje, je pa npravno, to je: v lepem vedenju, pobožnosti, pokorščini itd. V tem oziru imam sicer premajhno dōbo pred očmi, da bi mogel popisati natančno, kako se razvijajo posamezni, kako postanejo v resnici boljši in kako ostanejo stanovitni v dobrem, ko otidejo iz hiše. Pa nekatere opazke iz svoje skušnje vendar le lahko podam.

Tudi v npravnosti je zelo velika razlika med gojenci. Oni, ktere so skrbno izgojili stariši, so kakor angelji nedolžni, ubogljivi, mirni in ponižni. Seveda, taki so zelo redki; o teh morebiti velja, kakor pravi sv. pismo, da so prejeli dobro dušo, to je: dobro natoro, ktero so stariši le še bolj oblažili in utrdili.

Jih je imelo izmed 47 učencev 17 odliko; ta šola je bila jako laskavo pohvaljena od samega deželnega predsednika. Izmed 61 dečkov, obiskovajočih zunanje šole, jih je bilo z odliko 16, prvim redom 40, dvojko 5. — Število vseh gojencev konec šolskega leta je bilo 122.

*) Na tem mestu moremo z veseljem poročati, da so vspehi konec l. 1885/86 počez kaj dobri. Izmed 11 gimnazijcev so imeli trije odliko, 7 prvi red, eden je padel. V notranji šoli

Na takih otrocih se vidi, kaj je skrbna izgoja starišev. Nemogoče je dopovedati in popisati, koliko veselja vžije odgojitelj pri taci otrocih. Taki mu osladé zares grenek trud, ki ga ima z drugimi. — Žalibog, da večina otrok nikjer ni taka. Večina pa le prerada spričuje resnico, da je natora naša spridena. Kdor ne skusi, težko verjame, kaj da tiči že v malem otroku. Rekel bi lahko, da lažljivost je nekterim postala druga natora. Ako ga tudi vidiš, kaj hudega dela, a vendar ti bode pozneje tajil. Poleg te lastnosti se pa kaže nenavadna trdovratnost, potem prekanjenost itd. Da je tudi tatvini navadno udan lažnjiv otrok, to uči vsakdanja skušnja.

Take in enake prednosti in malopridnosti kažejo otroci, ko dojdejo v hišo. Mislimo si, da bi taki zanemarjeni otroci živeli še dalje brez varstva, kam bi zašli! V hiši pa precej potlači nekoliko slabega nagnjenja splošni duh, splošno — „javno“ — mnenje, notranji red itd., da si ne upa na dan, vsaj s prva ne. Polagoma se vdomači, privadi se tovarišev, prednikov, dobi več poguma in sedaj pridejo na dan tudi njegove prednosti. Nadzorovanje mora biti natančno in taki dogodki vodijo prednika na pravo pot, da rabijo primerne pripomočke. Kaze

Za vojnim ministrom oglašil se je ogerski prometni minister z napitnico navzoči pruski deputaciji, na katero mu je odgovoril pruski generallajtenant Schitling sledeče: „Gospoda moja! Vojaški čut, ki me pri tej slavnosti navdaja, in ki mislim da je mednarodna, daje mi povod, da poprimem za besedo. Prav s tistim navdušenjem, kakor je Vam pred dvesto leti brandenburški volilni knez poslal svoje čete v cesarsko in ogersko zadrugo, da so se z Vami vred borile, hitel sem sedaj jaz semkaj, da Vam iz celega srca častitam. Kralj naš odbral nas je samo tiste, ki smo pravi potomci junakov, ki so se pred dvesto leti tukaj borili. Dva zastopnika prinesla sta Vam pozdrav tiste zastave, ki se je nesla pred dvesto leti skozi razstrelbino. Dva druga zastopnika, ki sta prišla semkaj, položila bodeta ob enem lavoriko na gomilo svojih prednikov, ki so padli v boji za Budimsko trdnjavo; tudi med narodi samimi je kolikor toliko krvnega sorodstva. Zavezniki, ki so se pred dvesto leti tukaj sošli, so se razširili v mogočne države. Naša občna želja je, da to vojno pobratimstvo tudi v bodočnosti tako trdno ostane, kakor je bilo v preteklosti. Jaz dvignem čašo v spoštovanji in vdanosti presvitlemu cesarju in kralju ter jo izpraznim na blagor kraljevine Ogerske in njenih jubilarov.“

Zopet se je oglašil podžupan in je povdarjal, da prijaznost, ki je med Dunajem in Budapešto ni od danes pa tudi ne od včeraj, temveč obstoji že leta in leta. Za to se pa tudi Madjari jako toplo zahvaljujejo za prihod Dunajčanov in iz srca želé, da bi prijaznost med Dunajem in Budapeštom na večne čase trajala.

Na to vstane Dunajskega župana namestnik Steudel in pravi: „Ko smo pred tremi leti pri nas praznovali oslobojenje prestolnega mesta zapadne polovice države, radoval se je z nami tudi Budapešt, ki je svojo deputacijo k nam poslal. Sedaj pa je prišel dan, da se Budapešt proslavlja kot oslobojen iz turških rok. Da se z Vami radujemo, prišli smo semkaj zastopniki Dunajskega mesta. Prišli pa nismo samo spomin praznovati, temveč smo Vam prinesli s seboj tudi sočutje, s katerim se Dunaj Vaše slavnosti vdeležuje. Od tistih osedepolnih bojev, ki so krščanstvo rešili iz spon polumeseca, je Ogerska marsikaj poskusila in prestala. Toda priznati ji moramo, da je svoje kulturno poslanstvo na iztoku popolnoma spolnila. Metropola te blagodarjene dežele je danes čist odsev duha krepkega naroda, ki zna prostost ceniti in je tudi svoji državi vtisnil značaj prostosti. Ko smo prišli lansko leto na Vašo razstavo, zaklical nam je nekdo izmed Vas: „Dunaj je metropola tistega naroda, kateremu gré duševno voditeljstvo v Avstriji, kakor nobenemu drugemu mestu in nobenemu drugemu narodu“. Jako globok pomen imajo te besede, kajti nemško mesto ob Donovi je že večkrat sijajno dokazalo, da je ono pravi odsev nemške narodnosti v državi. Prav tako Vam jaz danes kličem: Budapešt je metropola tistega naroda, ki je s pomočjo liberalizma in ustavovernosti, katerih obeh se je ves čas krepko držal, velik in mogočen postal in čegar kulturno življenje odseva iz duševnih in narodno-gospodarskih razmer glavnega mesta. Izvod vsega tega je pa mogočna država vaša, za katero se imate le sami sebi zahvaliti in pa svoji

marljivosti. Krepka vlada je Vas pri tem podpirala in pa domače plemstvo Vam je k temu pripomoglo, da je dandanes Budapešt središče madjarske, središče prave ustavne države. Mi Avstrijani smo trdno prepričani, da bomo v svojih ogerskih bratih vedno našli zveste zaveznike nasproti vsakojakem nazadnjaštvu. Ob enem smo pa tudi prepričani, da se naša prijaznost ne bo nikdar omajala, ter da bota Dunaj in Budapešt vedno težišči našega narodnega mišljenja. Jaz dvignem toraj čašo na blagor mesta Budapešta, na duha naprednjaškega in na skupno delovanje obeh mest na korist avstro-ogerske države!“

Sedaj se je oglašil poslanec Ország rekoč: „Klanjamo se v vsej hvaležnosti pred junaškimi vodji, ki so pod skupnim krščanskim praporom semkaj hiteli, da nas rešijo iz turške sile. Ob enem spominjam naj se pa tudi Hrvatov in Slavoncev ter mesta Reke, ki so nam bili vedno zvesti vojni drugovi, kjer se je bilo treba pognati za krščanske koristi. Zato pa napijem na zdravje Hrvaške, Slavonije in mesta Reke.“

Hrvaški ban se je na to zahvalil, da se je madjarska gospoda na svojem domišljenem prestolu tudi vsaj nekoliko izvolila ozreti na Hrvate, ki so pred dvesto leti vrlo sobojevali. „Na idejo prostosti, koja je temelj in poroštvo napredka in civilizacije, na to idejo dvignem svojo čašo!“

Tako se je končala slavnost na spomin hude borbe, pri kateri je tudi slovanska kri v potokih tekla, če prav so slovanski junaki sedaj pozabljeni. Taka je zahvala sveta!

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. septembra.

Notranje dežele.

Česki narodnjaki hiteli so včeraj od blizu in daleč v Pisek, kjer so odkrili spomenik možu, kakršnega česki narod še ni imel in ga morda tudi več ne bo. Velikani na duhu se ne rodé ravno prepogosto! **Palacky-ju**, očetu česke domovine odkrili so včeraj hvaležni Čehi v Piseku spomenik. Je to prvi spomenik, ki se mu je na Českem postavil. Zato je bila pa tudi slovesnost velikanska, o čemur bomo na drugem mestu spregovorili. Kaj bi pa tudi ne bila, saj je veljala spominu Palackega in Palacky je bil do sedaj samo eden. To je bil v resnici mož, izgleden v vsakemu oziru. Nevenljiva mu gré slava kot zgodovinarju. Iz zaprašenih spisov in davnih časov sestavi je temeljito zgodovino svojega naroda, kakor je nima kmalo kak drug narod. Ta zgodovina postala je last celega naroda, ki se bo v nji ogledaval, koliko mu je bilo že od nekaj pretrpeti, ki bo pa tudi v nji spoznal svojo jakost in svojo krepkost, koja ga bo tolažila in mu upanje dajala do boljše prihodnosti. Palacky je dalje jako imeniten mož kot Slovan sploh. Kako da se je za časa njegovega bivanja med nami vse slovanstvo z zaupanjem nanj oziralo, kaže najbolje slavnostni banket, ki so ga pred nekaj leti vsi avstrijski Slovani napravili. Ondi so se Slovenci, Hrvati, Srbi in Poljaki s Čehi skušali, kdo bo Palackega lepše počastil. Tako so ga spoštovali in ljubili. Pa tudi kot državnik in politikar je zavzemal Palacky po svojem duhu jako imenitno mesto v naši državi. On je bil tisti, ki je spoznal potrebo Avstrije

v Evropi pod modro roko Habsburžanov; on je bil, ki je prvi trdil, da če bi Evropa ne imela Avstrije, bi si jo morala takoj napraviti. Palacky je bil federalist in to njegovo neskaljeno prepričanje, kateremu je do smrti zvest ostal, vdihnulo mu je tudi idejo, da je Avstrija potrebna. Pisek, ki med češkimi mesti razven Prage najprvo mesto zavzema gledé narodnega razvoja, storil je toraj popolnoma prav, da je takemu možu, kakor je Palacky, postavil spomenik in je s tem celo zlato Prago nekoliko osramotil. Po Moravi ima pa Palacky že več spomenikov.

Poslednje bolgarske homatije podučile so nas, da položaj med **Avstrijo** in **Rusijo** ni tako nevaren, kakor so ga nekteri črnogledi ruski listi že več časa slikali. Ob enem so nas pa tudi podučile, da ima prva kakor druga svojo lastno pot na Balkanu, ki proti jugu peljá in na kateri druga druge ne bo ovirala. To se je v prvo videlo pred osmimi leti, kadar je šla Avstrija Bosno in Hercegovino zasedit. Rusija ji je tedaj dala prednost jako odločno, rekoč: „V Bosni in Hercegovini Rusija nima ničesar iskati. Za to je pa letos zahtevala tudi enake vlnudnosti od nas, ko so se na Bolgarskem prekuacije pričele in se je Bismark v imenu Avstrije in v imenu Nemčije izrazil: „Avstrija in Nemčija tam doli nimata nič iskati.“ Tako je čez osem let roka roka vmila. Rusija ima svojo pot, iz ktere je ne bo nihče gonil, za to ste drugi dve velesili tú; Avstrija se bode pa tudi po svoji — ki je po zapadni strani Balkana speljana — v varstvu obeh ostalih velesil dalje pomikala, ne da bi se ji bilo treba bati kakkega spodtikljeja. Če bo pa zaradi tega Bosno in Hercegovino že sedaj za lastnino proglasila, ali pa pozneje, se ne dá še določiti. Vtegne se pa zgoditi, da jo proglasi takrat za svojo, kadar se bo primerilo, da pridejo kozaki v Bolgarijo. Sploh v tem smislu ni še nikjer nič določenega. Naši državniki trdijo, da nam položaj, kakoršen je sedaj v Bosni in Hercegovini, popolnoma vgaja in ni treba drugačnega, če bi se vsled tistega morda evropski mir kaliti mislil. Smešno je toraj zahtevanje ruskih radikalnih listov, da naj bi se Avstrija vendar že venkar spravila iz Bosne in Hercegovine, ker ji je obrok za to že zdavneje potekel. Avstrija se l. 1878 ni prav nič zavezala, ko je omenjeni pokrajini zasedita; prav zaradi tega tako dolgo lahko ondi ostane, dokler se ji bo ljubilo in dokler bo tak vzoren red vzdržavala, kakor ga ima sedaj.

Vnanje države.

Iz Petrograda so bolgarskemu knezu naročili, da naj še kake tri ali štiri dni v **Softji** ostane, in za red skrbi. Med tem se bo pa že ruski general tje-kaj pripeljal, ki je s carom v sorodu in ta bo dalje skrbel za red. Sodi se, da bi to kmalo vtegnil vojvoda Leuchtenberg biti, drugi pa zopet pravijo, da pojde knez Dondukov-Korzakov tje-kaj. Carskega komisarja Dolgorukega pa ne bo. Bolgarom, ki so se ktere-koli revolucije vdeležili, se ne bo nič zgodilo — tako namreč so v Petrogradu sklenili. — Častniki in uradniki ostali bodo vsi v svojih službah, sploh vse ostane pri starem tako dolgo, dokler se bodo Bolgari tega držali, kar bodo ruski vladi obljubili. Kakor hitro bi se pa le količkaj temu izogibati skušali, dobili bodo takoj Ruse v deželo, kateri bodo takoj zopet strogo vojaško vlado vpeljali. Obljubili so pa namreč, vladarstvu in ministerstvu zvesto ohraniti. Vladarstvo so prevzeli: **Stambulov**, **Mutkurov** in **Karavelov**; ministerstvo pa **Radoslavov** predsedništvo, **Stojlov** pravosodje, **Nadževič** zunanje zadeve, **Gešov** finance, **Jovančev** nauk in prosveto, **Nikolajev** pa vojno. Se bode li to ministerstvo obdržalo, ali ne, kdo bi pač to že danes mogel vedeti, ker je do izvolitve novega kneza še tako daleč — menda cela dva meseca, Rusija pa tako blizu. Cankovci že sedaj delajo propagando za danskega Waldemarja, kterega bi radi za kneza dobili.

mora imeti popolno pravico, toda več vspeha imajo nagibi naše sv. vere. Kazen podpira močno take nagibe. Sama kazni nikdar ne pobiljša. Verski in nramni nagibi sami so pa tudi preslabi, največ zato, ker jih otrok popolnoma ne razume. Zlasti zamorem reči: Čisto nramni in naravni nagibi ne izdajo skoro nič. Ako otroka opominjaš, da naj bode pošten in pravičen, ker je tako lepo, ker tako vest veleva itd., ne opraviš nič. Vse drugače pa je, ako spomnimo otroka pričujočnosti božje, angelja varuha, greha, sodbe itd., to ima kaj vspeha. Kdor odpravlja sv. vero iz izgoje, on vso izgojo uničuje in jo podira. Vera najbolj prevzema otroka in ima čudovite vspehe, kakor bomo še mnogokrat slišali. Poleg opominjevanja resnobe in tudi prijaznega, blaži otroka tudi služba božja, molitev, beseda božja, branje, lep zgled — — — in tako se polagoma odlušči skorja slabih navad in nagnjenj, veselje do reda in lepega življenja začne kaliti in rasti, polagoma pride nekoliko stanovitosti, zlasti, ako opazi nadzornik tudi male pogrške — — — tako postane otrok drugačen. Ta pot pobiljšanja je navadno precej dolga, ima dosti ovinkov, zraven nje vidimo precej postranskih, napačnih poti: nadzornikov naloga je, privaditi otroka vedno bolj prave poti.

To nramno zbiljšanje otrok je glavna naloga sirotišnici. Akoravno zahteva podučevanje več časa in truda, more pa obračati se na pobiljševanje več skrbi, več razumnega prevdarjanja, doslednega opazovanja, neprestane potrpežljivosti. Tudi to nalogo izvršuje sirotišnica vstrajno. Pri tem pa ima mnogo zaprek. Precejšna zapreka je ta, da hodi nad 70 otrok iz sirotišča in zavetišča v zunanje javne šole. Pri tem imajo priliko, marsikaj nerodnega na ulicah naučiti se ali pa tudi storiti. Zato je zelo želeli, da bi imeli vsi otroci domačo šolo. Zaradi pomanjkanja prostora in pripomočkov je sedaj to nemogoče. — Druga zapreka je, da je zavetišče združeno s sirotiščem.

Zavetišče (Asyl) se imenuje tista naprava, v kateri zamorejo nekteri dečki ostati samo po dnevu. Mnogi stariši namreč ne ostanejo doma po dnevu, ampak morajo iti delat. Kam pa naj denejo otroke? Kdo naj pazi nanje, ko pridejo iz šole? Za otroke takih zelo revnih starišev je vstanovljeno zavetišče. V zavetišči je sedaj 12 dečkov. Ker so mnogi potrebni zavetišča, da ne bi zgubili se popolnoma in obdivjali, zato se ne more gledati zelo na lepo vedenje in nedolžnost pri sprejemanji v zavetišče. To je pa tudi vzrok, da dela zavetišče precej nramne škode sirotišnici, ker so dečki med seboj vedno v

dotiki. Vincencijeva družba, ki je vstanovila zavetišče, bode se potrudila ločiti zavetišče od sirotišnice, to je od pravega zavoda za sirote — dečke, v tem zavodu so po noči in po dnevu ter z vsemi potrebnimi rečmi popolnoma preskrbljeni. — Sicer je pa lahko umeti, da nikakor ni mogoče dečkov tako odločiti od zunanjega sveta, da ne bi z nikomer prišli v dotiko. Tudi vemo, da je medsebojno občeuvanje dosti nevarno, ako se nahajajo sprideni gojenci med drugimi. In ravno v tem je velika zapreka za nramni napredek. Ta nevarnost je v vsakem zavodu in skrbno je treba paziti, da se nesreča zgodaj ubrani.

Ker se kaže v Ljubljanskem deškem sirotišči tudi po nramni strani vstrajen napredek, zato je upati, da se bode popolnoma vdomačil oni duh krščanskega življenja, ki mora vladati v krščanskih družinah. Upati je, da bodo otroci vedno bolj cenili dobrote, ktere uživajo, da bodo vedno več ljubezni pridobili do hiše, pa tudi do poštenega življenja. Že sedaj prihajajo z veseljem zopet nazaj v hišo, ako so se pri kakem sorodniku pomudili o počitnicah nekaj časa. In ganilo me je do srca, ko je blag in priden deček le težko odločil se, da bi z materjo šel domn, — ko se je žalosten poslavljaj od svojih prednikov in želel tudi med šolskimi prazniki ostati v hiši.

Francosje imajo vedno kaj posebnega, kakor Amerikanci. Ravno kar razpisuje „Journal Officiel“ 304 državnih štipendij, ki so namenjene ravnoličnim tistim družinam, ki imajo po 7 živih otrok, da se najbistroumnejši deček cele družine s pomočjo državne štipendije izšola. Te ustanove so vže več časa napravljene, le jih do najnovejšega časa rabili niso, ker se je na nje pozabilo. Pred dvema letoma so v parlamentu med drugimi zadevami pretresali tudi to, da na Francoskem prebivalstvo pojema. Kar se nekemu poslancu v glavi posveti, da bi se morda na ta-le način pomnožitev prebivalstva pospešiti dala, če bi se štipendije, ktere je že konventna vlada v ta namen ustanovila, v resnici res porabile za to. Vlada je mislila, da ni kdo ve kaj družin, ki bi po sedem živih otrok imeli, pa je samo 1 milijon frankov določila. Toda vže takoj prvo leto oglasilo se je veliko večje število očetov za štipendije, ki so po 7 in še več otrok imeli, kakor pa so v naučenem ministerstvu računili na to. Morali so toraj konkurz razpisati in le najbolj potrebni in najbolj prebrisani dečki so se jemali. Tudi letos se je dovoljeni kredit prekoračil in vendar niso vsi štipendij dobili. Da ne bodo nobenega prezirali, sklenili so za drugo leto 10 milijonov frankov v te svrhe določiti, ob enem pa so stavili pogoj, da mora iz vsake družine, kjer je sedem živih otrok, po eden deček državni štipendij dobiti, s katerim se bo potem lahko izšolal na kaki gimnaziji ali pa na obrtniški šoli, če ga pa veseli, pa tudi lahko univerzo s to ustanovo obiskuje. Konservativni krogi pa v tem postopanju nič dobrega ne vidijo, ker se bojé, da se bo na ta način le učeni proletarijat množil, kar izvestno ne bo državi na korist. Ob enem se pa s tem pospešuje program socialistov, ki so že dostikrat zahtevali brezplačen pouk v državi in to od ljudske šole pa do dovršene univerze.

Izvirni dopisi.

Iz Brezovice pri Ljubljani, 8. sept. Gotovo bi kdo utegnil misliti, kaj li počno Brezovčani, ker se o njih kaj redko poroča, kar beremo čestokrat o drugih dopisih. — Nikakor ne mislite, da smo mrzli in zaspani, dasi nimamo niti čitalnice, niti pravega bralnega društva, kjer bi se govorilo o programih ali celó vstopnini. Vendar pa imamo bralno društvo druge vrste, ktero podaja učeči se mladini obilno dušne hrane, ter stoji odprta na stečaj vsakemu vrlemu za omiko in napredek navdušenemu faranu. Da se moremo s tem tako ponášati, gré povsem najiskrenejša zahvala našemu prečastitemu gospodu župniku in duhovnemu svetovalecu, ker razpošilja vsakovrstne knjige in časopise med svoje farane. Posebno je pa v teh šolskih počitnicah odprl svojo radodarno roko, ko se je velikodušno ozrl na šolsko knjižnico ter ji podaril mnogobrojno število knjig. Izmed podarjenih knjig uvrstil jih je vreditelj knjižnice mnogo učiteljski, še več pa šolarski knjižnici. Vse knjige so izborne in ohranijo vedno svojo veljavo. Zatoraj se vreditelj presrečno zahvaljuje visokočastitemu gosp. župniku in duh. svetovalecu za lepo število podarjenih knjig, ktere bodo lahko še hvaležno prebirali potomci in vrediteljevi nasledniki. Toraj imamo dovolj gradiva, ker je pomnožek šolarske, kakor tudi učiteljske knjižnice tolik, da se bode lahko z berilom zabavala vsa mladina v dolgih zimskih večerih, a tudi učitelja imata na izbero bodisi podučnega, bodisi zabavnega berila. Bog ohrani nam še mnogo let blagodušnega preč. gospoda župnika v zdravji in veselji, kterih nepozabljivo ime bo slovilo šolsko kroniko.

Iz Celja, 5. sept. (Črtice o lurskem romanji. — Bernardeta pred sodnijo. — Čudežni studenec.) (Dalje.) Ogromna množica ljudi se zbere pred policijsko hišo. Komisar Jacomet, prebrisana glava, da njej ni najti para, je imel vse te zgodbe za človeške spletkarije in trdil, da je Bernardeta goljufica ali pa nora. Po tem svojem stališču njo je tudi izpraševal. Začetkoma se ji je prijazno laskal, pozneje grozil in žugal; popraševal jo je tisoč in tisoč reči; samo, da bi revno deklico zmedel. Toda siromak ni mogel ničesar zvedeti, kakor priprosto povest vsega tega, kar se je dogodilo in kar je bilo že znano vsemu svetu. Na strogega uradnika pa je napravilo veselo in mirno srce pa neomahljiva stanovitnost Bernardete močen vtis. Dekleta ni mogel obsoditi; le silil je v njo, naj več k jami ne hodi.

Njeni oče, mlinar Franc, je ravno prihitel v policijsko hišo, da poišče svojo hčerko. Tudi on sliši taisto razsodbo: „Danes jo hočem še spustiti, toda le pod tem pogojem, da prepoveste dekletu, k oni

votlini hoditi; kajti če tje hodi, je na ravni poti v — ječo.“

Pošteni oče si ni vedel drugače pomagati in res prepové deklici, jama obiskovati. Bernardeta obljubi, da hoče vbogati, toda zdaj je bila v veliki zadregi: prikazni je obljubila, da bo prihajala 15krat k jami, oče njej pa to prepoveduje! Toda že dan pozneje, ko Bernardeta ob poludne iz šole gre proti domu, vsa žalostna zaradi očetove prepovedi — tu jo nepričakovano zgrabi kakor nevidna moč, kteri se ne more ustavljati in ki jo od hiše žene proti votlini. Ljudje zagledajo deklico, ki se zopet podá k jami in brez števila njih jej je sledilo. Pa ta dan se ne prikaže nebeška Devica; Bernardeta danes ni bila zamaknjena; ljudstvo je začelo dvomiti; nekteri so djali: „Policija je vendar le dosegla svoj namen“.

Bernardeta sicer ni dvomila o resničnosti svojih prejšnjih prikazni; „da se mi danes ni razodela gospa, tega je kriva moja nevrednost“, je djala. Tudi policijski komisar nje ni mogel obsoditi. Vsaj ni ljudi skupaj klicala; ni iskala nobenega dobička od teh prikazni; hosta in pečina je bila občinska lastnina; nobena postava ne prepoveduje, da se ne bi smelo tam poklekni in moliti; ljudje so se obnašali mirno; do zdaj nij bilo nobenega nereda.

Drugi dan se je pa prikazen zopet razodela; ljudje so bili osupnjeni, ko vidijo ponižno deklico zamaknjeno. Nebeška gospa je imenovala Bernardeto z njenim lastnim imenom ter njej povedala skrivnost, ktere ne sme nikomur razodeti na zemlji. Zraven njej pa še naroči to-le: „In zdaj, moja hči, pojdi in povej duhovnikom, da hočem, naj se mi na tem mestu postavi kapelica.“

Prihodnost je pokazala, kako se je to povelje nebeške kraljice, ktero je naznanila duhovnikom vbožna deklica, velečastno izvršilo. Na tem svetem mestu se je v kratkem pozidal prekrasni tempelj v čast Mariji, kamor romajo zdaj nebrojne trume ljudi izmed vseh narodov; kamor smo se podali tudi mi avstrijski katoličani pretečene dni, da počastimo sveto Devico in Mater božjo, da bi skozi njo zajemali obilno milosti božje in zveličanje od Gospoda. Preden se je pa ta prečastita hiša božja pozidala, je morala Bernardeta še prestati veliko trdih skušenj.

„Kaj pa je s tisto vodo, ki neki izvira izpod pečine masabielske?“ vpraša Albert. „Ravno o tem Vam hočem precej govoriti.“ „Kakor je nebeška prikazen zapovedala, se res podá Bernardeta k mestnemu gosp. župniku. Ta je z dekletom ravnal enako strogo kakor policijski komisar, pa se vé iz dobrega namena, da bi namreč stvar natanko zamogel preiskati in resnico zvedeti. Ko je pa začel misliti, da bi bila blagovolila mati božja njemu naznanilo poslati, je postal silno resnoben; hotel je le imeti gotovo znamenje, resničen čudež, po kterem bi se besede Bernardetkine popolnoma spričale.

Župnik je toraj naravnost zahteval, da, če hoče nebeška prikazen imeti na tem mestu kapelico, naj stori, „da pri priči, zdaj ob hudi zimi, razovete vrtnični grm, ki je rasel ob votlini.“

Ta želja župnikova se pač ni izpolnila; toda veliko večji čudež je imel kmalo svet prepričati, da vikse bitje tukaj z ljudmi obéuje.

Zopet kleči Bernardeta pred votlino. Obdajale so jo brezbrojne trume ljudi; vsi, tudi oni, ki so še dvomili, se spoštljivo odkrijejo. Prikazen se zopet razodene, deklica se povelja in zasliši besede: „Pij zdaj in vmij se v studencu ter zavžij ona zelišča, ki tam rasejo.“

Toda studenca ni bilo na tem kraju in nihče še ni vedel, da bi tukaj izvirala voda. Dete plazi se globokeje v votlino; pa vode ne najde. Začne potem z rokami razkopavati zemljo in praskati ob pečini. Glej čudo! majhna jamica postane pričoma mokra. Voda jame pritekati; s kraja le nektare kaplice; zemlja je še z vodo pomešana kakor blato; pozneje začne crleti tenko kakor nitka, slednjič že izvira na debelo, kakor roka otročja. Ljudstvo, ki strmeče vse opazuje, se nepopisljivo čudi. Vsakdo želi iz novega vrelca zajemati, piti ali robec v njem pomočiti. Vse je navdušeno, vsi častijo Bernardeto kot svetnico.

Zraven vernih kristijanov, ki so Boga hvalili za to čudo, so se pa slišali tudi zaničljivi glasovi framonov, ki so djali, da nepričakovano izviranje vode je nekaj celó naravnega, a zatrdovanje je bilo brez dokazov. Tu pa so imeli ravno dokazi spričati, da se vse to godi resnično po vplivu blažene Device Marije.

(Dalje prih.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

IV. G. zbor. svetnik M. Pakič poroča o prošnji občine Gora za preložitve semnja od prvega ponedeljka po 5. avgustu na dan 5. avgusta vsakega leta. Občina Gora vtemeljuje prošnjo s tem, da je ob istem času v Ribnici, na Travi in v Vrbovcu semenj, kar je na škodo krajem, kteri imajo ob jednom semenju; na 5. dan avgusta pa ima Gora, kakor tudi bližnje vasi domač praznik, kar je za vdeleževanje pri semnji ugodno. Z ozirom na to in ker nobena opravičena občina ni ugovarjala tej preložitvi semnja stavi odsek predlog:

Slavna zbornica naj to prošnjo priporoča.

Predlog se sprejme.

V. G. zbor. svetnik M. Pakič poroča o prošnji občine Studenec v Krškem okraji za preložitve semnja z živino in blagom v Rovišah z dne 21. jun. recte 20. na 19. dan junija. Občina Studenec vtemeljuje prošnjo s tem, da so v Bučki in v Št. Jarneji semnji isti dan, kakor v Rovišah, kar je gotovo kvarno, ker bi ta semenj lahko ostal neobiskan. Ker opravičene občine ne ugovarjajo tej preložitvi semnja v Rovišah ter jo e. kr. okrajno glavarstvo priporoča in ker tu ne gré za pomnožitev semnjev, ni povoda zadrževati jo. Gledé na to odsek stavi predlog:

Slavna zbornica na blagovoli prošnje občine Studenec priporočiti e. kr. deželni vladi v ugodno rešitev.

Predlog se sprejme.

VI. G. zbornični tajnik poroča vsled ukaza vis. trgovinskega ministerstva z dne 14. aprila 1886, št. 11.161 o obrtni pravici prodajalcev delikates.

Po tem ukazu je povodom nekega posebnega slučaja nastalo vprašanje o omejitvi obrtne pravice charcutierjev in prodajalcev delikates.

Pri tem slučaju je bistveno nastalo vprašanje, smejo li prodajalci delikates prodajati pivo in vino v zapečatenih steklenicah v obsegu njihovega obrta, ali pa je prodajanje omenjenih reči od prodajanja delikates bistveno različna vršba obrta ter je dovoljena le tedaj, če se posebno naznani. Ob jednom se je omenilo, da je dvoumno, če je obrt charcutierjev in prodajalcev delikates jedni in isti in če je toraj obseg teh obeh obrtnih pravic za oba jednak.

Slavna zbornica se toraj vabi, da o tej zadevi izreče svoje mnenje; opomni pa se, če bi eventualno nastalo dalnje vprašanje, da ni dvojbe, da z ozirom na določila §§ 16., 17. in 18. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, kakor tudi z ozirom na obrtni red z leta 1859 charcutierji in prodajalci delikates nimajo pravice prodajati pijač, naj so kakoršne-koli vrste, istotako ne pijač sedečim ali stoječim gostom, izimši da so ti obrtniki dobili za to posebno dovoljenje.

Zbornica je v tej zadevi skrbno pozvedovala in te pozvedbe so pokazale, da v Kranjski ni obrta charcutierjev, toraj se tudi ni možno izreči o tem, je-li obrt charcutierjev in prodajalcev delikates jedni in isti in je-li obseg teh dveh obrtnih pravic jedni in isti.

Gledé vprašanja, imajo li prodajalci delikates pravico, prodajati pivo in vino v zapečatenih steklenicah, meni odsek, da se je do zdaj navadno in neovirano smatralo, da prodajanje piva in vina v zapečatenih steklenicah v obrtni obseg prodajalcev delikates spada; obdrži naj se toraj dozdanja navada, kajti pivo in vino more se po isti pravici prištevati delikatesam, kakor marsiktere druge reči, ktere prodajajo prodajalci delikates.

Odsek toraj predlaga:

Slavna zbornica naj izvoli izreči svoje mnenje v smislu tega poročila.

Predlog se sprejme.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(V bogoslovsko semenišče) sprejeta sta še razun zadnjič imenovanih tudi gg.: Ivan Koren iz Metlike, abiturijent Novomeške gimnazije, in Josip Dvořak iz Klokota pri Taboru na Českem. Vseh novo sprejetih letošnjih bogoslovcev je toraj 23: 1 v drugo in 22 v prvo leto; in med temi 15 Kranjcev in 7 Čehov. Razun teh je še krog 20 Čehov prosilo sprejetja, ki pa niso bili uslišani.

(Imenovanje.) Č. g. Janez Kaplenek, župnik na Blokah, imenovan je kn.-šk. duhovnim svetovalecem.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Č. g. Mihael Lavtižar, kaplan v Sodražici, dobil je faro Rob; č. g. Mihael Koželj, postal je kurat v Podkrajci, in č. g. Matej Kljun, ekspozit v Begunjah pri Cirknici. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Anton Jaklič iz Metlike na Vinico; Franc Rihar iz Škofje Loke v Trnovo v Ljubljani; Matija Erzar iz Cirkelj Dolenjskih za duh. pomočnika in kateheta v Škofjo Loko; Josip Romé iz Št. Mihaela pri Novem mestu v Št. Kocijan pri Dobravi; Janez Bolta iz Fare pri Kostelu v Šent Mihael; Jakob Porenta od Stare Cerkve (Mitterdorf) v Št. Janž; Janez Nagodé iz Doberně v Št. Jarnej; Ignacij Žitnik iz Št. Jarneja v Doberně; Jak. Koritnik iz Trnovega na Notranjskem v Stari Trg pri Loži za I. kaplana; Peter Ogrin z Blok za I. kaplana v Trnovo; Jan. Bevc iz Lašič na Bloke; Ivan Dobnikar iz Spodnje Idrije v Lašiče; Anton Lesjak s Trebelnega v Zagorje; Franc Zorec iz Zagorja na Trebelno; Franc Krek iz Žirov v Košano; Josip Lavrič iz Planine v Žire. — Nastavljeni kot kaplani so čč. gg.: Janez Hudovernik v Studenci na Dolenjskem; semeniški duhovniki: Josip Kos pri Stari Cerkvi (Mitterdorf); Jan. Kunauer v Sodražici; Josip Kramarič v Fari pri Kostelu; Anton Mali v Spodnji Idriji; Janez Pavlič v Metliki; novomašniki: Janez Kačar v Planini; Franc Šušteršič v Smledniku; Janez Zupančič v Cirkljah Dolenjskih.

(V Alojznici) je za prihodnje šolsko leto sprejetih vseh skupaj 51 mladenčev in sicer 39 starih in 12 novih. Ti so sledeči: Za V. gimn. razred: Jan. Maselj s Primorskega pri Kranji; Janez Rihtaršič iz Lajš pri Selcah; Anton Zdešar iz Horjula. — Za IV. gimn. razred: Fr. Bleiweiss iz Naklega; in Valentin Remškar z Brezovca pri Ljubljani. — Za III. gimn. razred: Ant. Lavrič z Blok; Josip Novak iz Gradca pri Podzemlju; Matija Prelesnik iz Dobropolj; Luka Preželj iz Boh. Bistrice; Franc Raznožnik iz Črnega Vrha pri Idriji in Lovro Tič iz Moravč.

(Umetaljni ogenj) napravil bo v nedeljo večer na strelišči pod Rožnikom Dunajski pirotehnik Stuver; ob enem bo na strelišči koncert.

(Vabilo.) Diletantni orkester iz Kranja (godbeni klub) priredi v soboto dné 11. septembra 1886 na vrtu gosp. Fr. Gregoriča v Krškem koncert, katerega čisti dohodek se bode porabil za napravo obleke revni krški šolski mladini. — Začetek točno ob 7¹/₂ uri zvečer. — Vstopnina: 40 kr. za osebo, 1 gld. za rodbino (treh oseb). — Gledé na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejmejo. — Pri neugodnem vremenu bode se zabava vršila v prostorih tukajšnjega bralnega društva. Kranjski godbeni klub.

(Jesenska dōba porotnih obravnav) pričela se bode v ponedeljek 13. t. m. in bo trajala prej ko ne do 24. t. m. Obravnav je toliko na dnevnem redu, da bodo dostikrat po tri na dan in še ni izvestno, da bi se pred 24. završile.

(Dr. Ausserer contra dr. Gregorec.) Znano je, da se o pravilnosti poslednje izvolitve dr. Aussererja za štajarskega državnega poslanca že skoraj dve leti jako dvomi; in volitev njegova še ni potrjena, ter pride menda letos pred državni zbor, kjer se bodo poslanci izjavili ali ga smatrajo za svojega tovariša ali ne. In glejte, kaj si ta Ausserer, ki niti sam ni potrjen, vse upa! Sedaj pravi, da bo vložil ugovor proti soglasni izvolitvi dr. Gregorca, ker se mu ne zdi pravilna. Morda se mu primeri, da pri potrditvi dr. Gregorčeve izvolitve že nič več ondi govoriti ne bo imel. Ni dobro na medvedovo kažo piti in pred svatbo ukati. Izvestno je, da bo dr. Gregorec imel govoriti pri potrditvi Aussererjeve izvolitve, jako dvomljivo pa, če bo tudi dr. Aussererja ta čast doletela.

(Štajarski nemški velikošolci) so ljudje, da bi jih človek kar k fotografu peljal. V nedeljo so imeli v Mariboru v Götzovi gostilni nemško politično priidigo, ktero jim je Schönerer napravil. Da pri tem tudi nemških velikošolcev ni manjkalo, razume se samo po sebi. Le-ti so konečno od godbe zahtevali, da naj jim zagode „Wacht am Rhein“. Godci pa večnoma delavci južne železnice so mesto zahtevanega komada vrezali „O du mein Oesterreich“, kar je avstrijske (?) velikošolce v tako jezo spravilo, da so kar kvišku planili in s palicami po mizi biti jeli.

Ker se je eden izmed njih tudi nasproti kapelniku razžaljivo obnašal, je kapelnik svojim ljudem naročil, da naj pospravijo instrumente in odšli so. Kaj bo s take velikošolske mladine?

(Konjerejcem štajarskim) se bodo delile premije za lepe konje: dne 20. septembra v Ptuj za lepe kobile in žrebice iz Mariborskega in Ptujkega okraja, lahkega in težkega plemena; dne 22. septembra v Žavcu za kobile in žrebice težkega Savinskega plemena iz okrajnih glavarstev Celje in Slovenji Gradec; dne 24. septembra v Ljutomeru za kobile in žrebice težkega plemena, in dne 25. septembra v Radgoni za kobile in žrebice težkega plemena.

(Volitev v okrajni zastop Celjski). Čuje se, da liberalna stranka vse svoje sile napenja, v skupini „kmetskih občin“ si pridobiti večino; seveda bo vse napenjanje zaman, ker gotovih glasov ima omenjena stranka mej 20 le v treh občinah — vendar-le velela narodna čast sijajno zmago narodne stranke, zaradi tega se naj vsi narodni župani in volilni možje gotovo udeležujejo volitve. Zbirajo se volilci pred volitvijo v čitalnici Celjski (Strausova gostilna).

(V Ptuj in Celje) prišel je v torek popoldne po eden batalijon slovenještajarskega pešpolka št. 87. Do sedaj sta bila oba batalijona v Gradci.

(Gojenci) pomorske akademije na Reki imajo zaradi kolere do 15. oktobra počitnice. Če bi pa kolero do tedaj tudi še ne jenjala, predaval se bode akademični poduk na dveh vojnih parnikih in če bi se tudi to ne dalo lepo izpeljati, bodo akademijo preložili v kako mesto notranjih dežel.

(Za kolero) zbolelo je v Trstu od 7. do 8. sept. osem ljudi umrla sta pa dva.

Telegrami.

Sofija, 8. sept. Knez je sprejel včeraj diplomatični kor, kteremu se je zahvalil za podporo; rekel je tudi, da je tisti Carigrajski telegram še največ vzrok, da se je moral odpovedati, kajti po intenciji taistega bi bil knez v pravem pomenu besede ruski uradnik. Na to je knez izdal proklamacijo, v kateri naznanja, da se prestolu na korist Bolgarije odpove, ker je prepričan, da bo Bolgarija tudi po njegovi odpovedi samostojna ostala. Sploh je pa pripravljen k vsaki žrtvi za bolgarski narod, celó če treba, umreti. Knez se ondi tudi zahvaljuje narodu za njegovo udanost v veselih kakor tudi v žalostnih dneh, prosi Boga za blagoslov deželi in opominja narod, da naj se podvrže temu, kar bo vladarstvo vkrenilo. Ob 4. uri popoldne se je knez z velikim in sijajnim spremstvom odpeljal v Lompalanko, Vojaki v Sofiji so stali v špalirji, častniki so se pa nasproti palači postavili. Konzuli so bili vsi navzoči, tudi ruski je bil tamkaj. Po slovezu od civilnih ljudi, kjer so marsikteri jokali, podal se je knez k častnikom, in jih je pozdravil. Na to je stopil s Stambulovcem v voz, ter se je peljal gologlav in stojé skozi mesto. Narod ga je pa pozdravljaj.

Lompalanka, 9. sept. Dvajset kilometrov za Sofijo se je knežev sprevod vstavil in tukaj se je knez od svojega spremstva po-

slednjič poslovil. Mukturov in Gešov vrnila sta se v Sofijo, da prevzameta vladno krmilo, drugi ministri in regent Stambulov so pa kneza dalje spremljali. Vožnja je trajala celo noč. V Lompalanki sprejel ga je 8. sept. prefekt in vojaški zapovednik. Častna kompanija Vidinskega polka skazala mu je vojaško čast. Tukaj je govoril knez poslednje besede vojakom, kterim je rekel, da če prav mora oditi, ostane vendar-le vedno Bolgar in bo, če treba, vedno pripravljen svojo domovino braniti, kakor vsak drug Bolgar. Preden se je knez v Vidin odpeljal, stopilo je k njemu 18 poslancev, ki so rekli, da kedar bo deželi nevarnost pretila, se vedno nanj zanašajo. Ob 5 popoldne dospel je knez z regentom in ministri na avstrijskem parniku „Sava“ v Vidin.

Carigrad, 9. sept. Turčija je izdala že zopet okrožnico gledé najnovejših bolgarskih homatij, ter zahteva, da naj velesile kaj vkrenejo, ker se je knez odpovedal, da se bode vsako ptuje usiljevanje v Bolgariji zabranilo.

Umrli so:

4. septembra. Erna Frühwirth, učiteljova hči, 6 let, Gospodske ulice št. 12, škariatica.

5. septembra. Teodor Balog, mestnega redarja sin, 8 mes., Hrenove ulice št. 7, škariatica. — Vincenc Seunig, posestnik, 78 let, Gradiške ulice št. 4, akutni pljučni edem.

6. septembra. Fran Lux, bivši branjavec, 66 let, Stari trg št. 9, jetika.

V bolnišnici:

4. septembra. Amalija Jamnik, kajžarjeva hči, 3 leta, vsled vodenega raka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	7. u. zjut.	739.38	+15.4	brez v.	megla	0.00
	7. u. pop.	738.06	+25.4	sl. zap.	jasno	
	9. u. zveč.	737.84	+17.2	sl. zap.	jasno	
8. u. zjut.	7. u. zjut.	737.82	+18.4	brez v.	megla	0.00
	8. u. pop.	736.22	+25.6	sl. zap.	jasno	
	9. u. zveč.	735.86	+18.4	brez v.	jasno	

V torek in v sredo zjutraj megla, pozneje jasno, v vikavi soparica. Srednja temperatura 19.7° in 18.6° C., za 4.2° in 3.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. —	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 40 „	
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	119 „ 20 „	
Papirna renta, davka prosta	102 „ 05 „	
Akcije avstr.-ogerske banke	864 „ — „	
Kreditne akcije	279 „ — „	
London	125 „ 85 „	
Srebro	— „ — „	
Francoski napoleond.	9 „ 97 ¹ / ₂ „	
Ces. cekini	5 „ 94 „	
Nemške marke	61 „ 67 ¹ / ₂ „	

Na prodaj je

(7)

70 veder dobrega vina,

belega in črnega, lasten pridelek 1885, prav poštenega Dolenjca iz Trške gore pri Krškem. Več o tem se pové Janez Bob v Kostanjevici na Kranjskem.

Ravnokar izšel je:

„Fromme's

Kalender für den kathol. Clerus

Oesterreich-Ungarns 1887

Redigirt von Egger.“

S podobo Nj. Svetosti Leona XIII.

Koledar velja v platnu vezan 1 gld. 50 kr., franko po pošti 1 gld. 55 kr. ter se je po svoji trojni lastnosti kot cerkvena letna knjiga namreč, kot pomožna knjiga pri uradnih zadevah in kot ročna knjiga g. katehetom že sam po sebi tako priljubila, da ga ni treba posebej priporočati.

Cerkveno statistiko izdelal je zopet g. župnik Jos. Stefaner v Ettendorfu, ter so ga pri tem pridnem, točnem in natančnem delu podpirali jako veljavni gospodje. Zato lahko rečemo, da bo v tesnosti žepne knjige zadostoval celó najstrogejšim zahtevam. Koledar obsega tudi že zdavnej obljubljeni sostavek iz peresa Kremsmünsterskega kanonika g. P. Wolfganga Dannerbauerja v Eberstallzellu: „Kurzer Leit-faden in Ehestreitigkeiten- und Ehescheidungs-Angelegenheiten“ z alfabetskim kazalom.

Naročila naj se pošiljajo podpisani bukvarni. Tudi prosimo one gg. naročnike, ki so prejeli do sedaj ta koledar iz Dunaja, da ga pri nas naročé.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.